

Lech Wałęsa

ul. Polanki 54
80-308 Gdańsk
tel. 52-05-62

Gdańsk, dn. 10 lipca 1990

Pan Profesor
Bronisław Geremek

Prezes Rady Fundacji Obywatelskiej
Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

W dniu 9 grudnia 1989 roku zaaprobowalem, jako fundator, tekst statutu Fundacji Obywatelskiej. Podpisując ten dokument dałem wyraz mego pełnego zaufania do inicjatorów utworzenia Fundacji. Byłem całkowicie przekonany, iż szczegółowo wewnętrzne rozwiązania statutowe są odzwierciedleniem deklarowanego umiłowania demokratycznych ideałów i przywiązania do etosu Solidarności.

Nie mogę ukryć zdumienia, jakie ogarnęło mnie po otrzymaniu opinii prawnej dotyczącej zasad zarządzania Fundacją Obywatelską. Zgodnie z aktualnym statutem - organem nadzorującym Zarząd oraz określającym kierunki działania Fundacji jest Rada Fundacji. Mogę zrozumieć, że w pierwszej fazie działalności - przy braku możliwości zastosowania wiarygodnego i demokratycznego trybu postępowania - wyłonienie członków Rady mogło nastąpić w formie mianowania. Jednak przewidziany statutem tryb zmian w składzie Rady jest rozwiązaniem rażąco niewłaściwym. Uprawnienie Rady do wyłącznego decydowania o swoim składzie stwarza niebezpieczeństwo przekształcenia Rady w "towarzystwo wzajemnej adoracji" pozbywające się potencjalnej opozycji, a tym samym niebezpieczeństwo praktyki niegodnej miana "obywatelskiej". Przede wszystkim jednak, formuła taka wyklucza wpływ Komitetów Obywatelskich na skład Rady, a co za tym idzie - wyklucza wpływ Komitetów na kierunki i sposób działania Fundacji. Leży to w jaskrawej sprzeczności z duchem i literą pozostałych postanowień podpisanego przeze mnie statutu Fundacji. W tym kontekście fakt, że statut nie przewiduje dla fundatora - czyli dla mnie - choćby tylko statusu obserwatora, jest naprawdę mało istotny.

Pragnę Pana poinformować, iż podjąłem decyzję wykorzystania swoich uprawnień Fundatora do wprowadzenia zmian w statucie Fundacji Obywatelskiej. Moim zamiarem jest naprawienie statutu w taki sposób, aby gwarantował on rzeczywiście demokratyczny charakter Fundacji. Chcę to uczynić poprzez oddanie Komitetowi Obywatelskiemu przy Przewodniczącym NSZZ Solidarność prawa do decydowania o składzie Rady.

W związku z rozpoczęciem procedury nowelizacyjnej, proszę Pana Prezesa o wzmoczenie nadzoru nad działalnością Zarządu Fundacji Obywatelskiej do czasu uprawomocnienia się nowej wersji statutu. Jednocześnie proszę o zobowiązanie Zarządu do przygotowania sprawozdania z dotychczasowej działalności Fundacji.

Z poważaniem,

Lech Wałęsa

INFORMACJA FINANSOWA
za okres 6.02. - 31.07.90r.

Kapitał zakładowy wpłacony do PKO-BP w X Oddz. w Warszawie
wynosi: 10.241.000.-zł

Pierwsze dary jakie otrzymała Fundacja to:

- części sprzętu komputerowego ze Szwecji
o wartości 27.450.000.-zł
- 50 szt. maszyn do pisania ze Światowej
Federacji Miast Bliźniaczych, wartości 100.000.000.-zł

Sprzęt komputerowy jest użytkowany przez
Zakład Usług Komputerowych - powołany
1 czerwca przez Zarząd Fundacji Obywatel-
skiej, w ramach działalności gospodarczej

Maszyny do pisania zostały rozdzielone dla
terenowych Komitetów Obywatelskich /Załącz-
nik 4/

Łącznie od powołania Fundacji /bez w/w/
wpłynęły na konto bankowe dary w środkach
pieniężnych w wysokości 5.001.707.000.-zł

oraz dary rzeczowe - sprzęt komputerowy
"Boulle" 1.023.882.000.-zł
odsetki bankowe 186.194.000.-zł

Razem: 6.211.783.000.-zł
=====

Z w/w sumy przypada na przekazy gotówkowe:

1. NED - USA
na wspieranie Komitetów Obywatelskich 3.195.104.000.-zł
2. Wpłaty Polonii z USA i Kanady na Fundusz
Wyborczy 1.207.123.000.-zł

3. Darowizny celowe:

- German Marschall na
wspieranie prasy lo-
kalnej 198.492.000.-zł
- Fundacja Batorego na
ekspertyzy Państwowej
Szkoły Administracyjnej 18.904.000.-zł
- z Francji dla Komitetu
Obywatelskiego przy
Przewodniczącym NSZZ"S" 83.100.000.-zł
- inne celowe 298.984.000.-zł

Razem: 5.001.707.000.-zł
=====

Na Fundusz Wyborczy /1.207.123.000.-zł/ po terminie wyborów wpłynęła kwota 264.476.000.-zł, która nie została rozdzielona.

Informacja o sposobie dystrybucji środków NED
będących w dyspozycji Fundacji Obywatelskiej

Fundusz 1 pochodzący od NED /amerykańskiej fundacji wspierania demokracji/. Umowa z NED /zawarta za pośrednictwem KPA/ ustala, że program pomocy KO będzie trwał do końca stycznia 1991 r. Formą tej pomocy są kwartalne raty przekazywane na konto Fundacji Obywatelskiej. Fundacja przeprowadziła rozdział środków z tytułu I i II raty /338.000 USD/. Raty te wpłynęły łącznie ze względu na duże opóźnienie w rozpoczęciu programu. Środki te są przeznaczone na organizację i funkcjonowanie biur KO /szczebla wojewódzkiego/ - 238.100 USD oraz na Biuro Komitetu Obywatelskiego przy Przewodniczącym NSZZ "S" i Fundację Obywatelską /5% Funduszu NED/ łącznie - 99.900 USD, do końca czerwca br.

Początkowo, zgodnie z wolą ofiarodawcy, obie powyższe kwoty miały być równe, jednak na wniosek Zarządu FO i Biura KO przy Przewodniczącym NSZZ "S" proporcja ta została zmieniona na korzyść komitetów "lokalnych".

W sprawie podziału kwoty przypadającej na poszczególne województwa przyjęto następującą procedurę:

- 1/ ustalono kwotę "minimum" 36.394.050.-zł, niezbędną do zorganizowania biura - kwota ta jest gwarantowana dla każdego województwa
- 2/ po rozdysponowaniu "minimum" pozostałą nadwyżkę 467.450.850.-zł podzielono proporcjonalnie do liczebności mieszkańców województwa.

Udziały poszczególnych województw przedstawia załączona tabela /Załącznik nr 1/

Wydatki z powyższych kwot są planowane i rozliczane w oparciu o następujące pozycje budżetowe:

- 1/ pensje
- 2/ podatki i świadczenia socjalne
- 3/ lokale i opłaty
- 4/ sprzęt /xero, fax, maszyny do pisania/
- 5/ komunikacja i opłaty pocztowe
- 6/ podróże i diety /na terenie Polski/
- 7/ inne koszty bezpośrednie /druk, papier itp/.

KO samodzielnie projektują swoje preliminarze i przedstawiają je do zatwierdzenia Zarządowi FO, który podejmuje decyzje w oparciu o uzgodnienia z ofiarodawcą oraz ogólną zasadą, mówiącą, że środki te w pierwszej kolejności powinny być przeznaczone na zapewnienie sprawnego funkcjonowania biura i solidne jego wyposażenie.

Nie oznacza to jednak zgody na sztuczne "nadmuchiwanie" wojewódzkiej biurokracji KO. Biuro, o którym tu mowa, ma przede wszystkim wspomagać szeroko rozumianą działalność Komitetów Obywatelskich na terenie województwa. W oparciu o posiadane środki winno wspierać KO wszystkich szczebli /i związaną z nimi prasę lokalną/ w formie usług i pomocy materialnej /rzeczowej i finansowej/.

Odbiorcy powyższych kwot zobowiązują się do przestrzegania uzgodnionego preliminarza, szczególnie zaś do nie wprowadzania do niego nowych pozycji oraz nie używania tych środków /zgodnie z wyraźnym zastrzeżeniem ofiarodawcy/ na bezpośrednią kampanię wyborczą prowadzoną na rzecz kandydatów KO. /Załącznik nr 2/

Do chwili obecnej Zarząd Fundacji nie uzyskał kompletu sprawozdań dotyczących wykorzystania przez lokalne Komitety Obywatelskie środków Funduszu NED. Sytuacja taka uniemożliwia /zgodnie ze zobowiązaniami w stosunku do NED/ uzyskanie kolejnych rat Funduszu.

Z Funduszu Wyborczego sfinansowano również w wysokości 35.000.000.-zł dodatkowe wybory do senatu w woj.lubelskim. Łącznie na wybory organizowane przez Wojewódzkie Komitety Obywatelskie wydatkowano 942.647.000.-zł.

Z darowizny "German Marschall" wydatkowano 56.712.000.-zł,
z darowizny otrzymanej z Fundacji Batorego 4.300.000.-zł.

Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ "S" otrzymał całą kwotę 83.100.000.-zł

Z innych celowych darowizn, zgodnie z wolą donatorów wydatkowano do końca lipca 89.000.000.-zł.

Do niniejszego załącza się zestawienie przedstawiające wykonanie preliminarza wydatków Zarządu Fundacji Obywatelskiej oraz Zakładu Usług Komputerowych i Doradztwa Gospodarczego. /Załącznik nr 3/.

WOJEWÓDZTWO	POPULACJA	% CAŁOŚCI	UDZ./NADWYŻ	MINIMUM	SUMA
Stoleczne	2,415,950	6.37%	29,772,686	36,394,050	66,166,736
Bielskopodlaskie	304,028	0.80%	3,746,655	36,394,050	40,140,705
Białostockie	687,806	1.81%	8,476,099	36,394,050	44,870,149
Biełskie	895,357	2.36%	11,033,830	36,394,050	47,427,880
Bydgoskie	1,104,048	2.91%	13,605,610	36,394,050	49,999,660
Chełmskie	245,484	0.65%	3,025,194	36,394,050	39,419,244
Ciechanowskie	425,608	1.12%	5,244,932	36,394,050	41,638,982
Częstochowskie	773,365	2.04%	9,530,476	36,394,050	45,924,526
Elbląskie	475,862	1.25%	5,864,231	36,394,050	42,258,281
Gdańskie	1,417,801	3.74%	17,472,110	36,394,050	53,866,160
Gorzowskie	497,342	1.31%	6,128,938	36,394,050	42,522,988
Jeleniogorskie	514,947	1.36%	6,345,891	36,394,050	42,739,941
Kaliskie	706,514	1.86%	8,706,645	36,394,050	45,100,695
Katowickie	3,953,769	10.42%	48,723,824	36,394,050	85,117,874
Kieleckie	1,123,691	2.96%	13,847,679	36,394,050	50,241,729
Koninskie	465,928	1.25%	5,741,811	36,394,050	42,135,861
Koszalińskie	502,750	1.33%	6,195,583	36,394,050	42,589,633
Krakowskie	1,223,137	3.22%	15,073,190	36,394,050	51,467,240
Krosnińskie	491,471	1.30%	6,056,587	36,394,050	42,450,637
Legnickie	510,188	1.35%	6,237,244	36,394,050	42,681,294
Leszczyńskie	383,315	1.01%	4,723,739	36,394,050	41,117,789
Lubelskie	1,010,641	2.66%	12,454,520	36,394,050	48,848,570
Łomżyńskie	344,518	0.91%	4,245,629	36,394,050	40,639,679
Łódzkie	1,139,379	3.00%	14,041,008	36,394,050	50,435,058
Nowosadeckie	690,737	1.82%	8,512,219	36,394,050	44,906,269
Opolskie	1,010,416	2.66%	12,451,747	36,394,050	48,845,797
Ostrołęckie	393,427	1.04%	4,848,353	36,394,050	41,242,403
Piłskie	475,953	1.25%	5,865,353	36,394,050	42,259,403
Piotrkowskie	638,948	1.68%	7,874,003	36,394,050	44,268,053
Płockie	512,626	1.35%	6,317,288	36,394,050	42,711,338
Poznańskie	1,323,368	3.49%	16,308,376	36,394,050	52,702,426
Przemyskie	404,200	1.07%	4,931,113	36,394,050	41,375,163
Radomskie	745,374	1.97%	9,125,532	36,394,050	45,579,582
Rzeszowskie	716,317	1.89%	8,827,451	36,394,050	45,221,501
Siedleckie	643,111	1.71%	7,926,922	36,394,050	44,330,972
Sieradzkie	408,082	1.08%	5,028,952	36,394,050	41,423,002
Skierniewickie	416,690	1.10%	5,135,032	36,394,050	41,529,082
Ślupskie	410,649	1.08%	5,053,192	36,394,050	41,447,242
Suwalskie	467,048	1.23%	5,755,613	36,394,050	42,149,663
Szczecińskie	964,298	2.54%	11,883,417	36,394,050	48,277,467
Tarnobrzęskie	594,255	1.57%	7,323,234	36,394,050	43,717,284
Tarnowskie	664,953	1.75%	8,194,473	36,394,050	44,588,523
Toruńskie	656,421	1.73%	8,089,330	36,394,050	44,483,380
Wałbrzyskie	738,092	1.95%	9,095,793	36,394,050	45,489,843
Wrocławskie	427,418	1.13%	5,267,237	36,394,050	41,661,287
Wrocławskie	1,122,806	2.96%	13,836,772	36,394,050	50,230,822
Zamojskie	488,193	1.29%	6,016,191	36,394,050	42,410,241
Zielonogorskie	655,146	1.73%	8,073,617	36,394,050	44,467,667
TOTAL	37,932,012	1	467,450,850	1,783,308,450	2,250,759,300

NED I-sza rata= 1338,000
 Udź. lokal KO = 1238,100
 kurs \$/zł = 9453

GLOBAL = 2250759300
 MINIMUM = 36394050
 NADWYŻKA 467450850

Narodowa Fundacja na Rzecz Demokracji
Wytyczne Odnośnie Pomocy w Procesie Wyborczym

Korzystając z funduszy Fundacji nie mogą prowadzić działalności zmierzającej do finansowania kampanii wyborczej jakiegokolwiek kandydata lub partii. Ich działalność ma raczej zachęcić do udziału w wyborach i inspirować zaufanie do procesu wyborczego. Konkretnymi celami tej działalności winny być:

1. Zwiększenie zrozumienia przez wyborców procesu i procedury wyborczej;
2. Zachęcanie do możliwie jak najszerszego udziału wyborców w wyborach;
3. Prowadzenie działalności, która pozwoli zwolennikom demokracji na pogłębienie doświadczenia i zwiększenie pewności siebie, co umożliwi im stanie się trwałą i zaangażowaną siłą demokratycznych mechanizmów i instytucji w nadchodzących latach;
4. Popieranie działalności wspomagającej zapewnienie wolnego i uczciwego przebiegu wyborów;
5. Zapewnienie szkolenia praktycznego dla demokratycznych przywódców w dziedzinach: kontroli rejestracji kandydatów i przebiegu wyborów oraz akcji na rzecz udziału w głosowaniu;
6. Wpajanie wyborcom zaufania do uczciwości, wiarygodności i tajności głosowania oraz do samych wyborów jako środka politycznego rozwoju;
7. Kształcenie głosujących w zakresie demokratycznych wartości i uczestnictwa w życiu politycznym;
8. Szkolenie aktywistów politycznych w zakresie zwiększonej efektywności, lepszej organizacji i odpowiedzialności za wdrażanie programu;

Żadnej z powyższych działalności nie należy prowadzić w sposób stronnicy dla promowania poszczególnych kandydatów. Na przykład: programy muszą być ukierunkowane na zwiększenie ogólnej liczby głosujących a nie na apelowanie do nich, aby głosowali na konkretnych kandydatów lub na konkretne listy kandydatów. Podobnie każda działalność w kierunku edukacji wyborców winna promować ogólne wartości demokratyczne i rozpraszać ludzki niepokój a nie dostarczać informacji na temat konkretnej platformy wyborczej lub konkretnego kandydata.

Poniżej wymienione są przykłady niedozwolonych działalności i kosztów z nimi związanych, których nie wolno pokrywać z funduszy daru Narodowej Fundacji na Rzecz Demokracji (NED):

1. Bezpośrednie apelowanie o poparcie wyborców w imieniu lub na rzecz jakiegokolwiek kandydata do urzędu publicznego;
2. Korzystanie ze środków masowego przekazu dla poparcia konkretnego kandydata do urzędu publicznego;
3. Opłacanie wyborców w celu pozyskania ich głosów;
4. Bezpośrednie wpłaty na rzecz kampanii politycznej kandydata lub listy kandydatów;
5. Wydatki na środki reklamowe (np. koszulki, flagi, transparenty, plakaty, publikacje, odznaki) mające na celu wysunięcie kandydatur lub popieranie kandydatów do urzędów publicznych;
6. Wynagradzanie za pracę nie związaną z działalnością określoną przez warunki daru;
7. Wypłacanie uposażeń dla kandydatów, przywódców partii politycznych czy też osób prowadzących kampanię wyborczą;
8. Zakup pojazdów na użytek kandydatów politycznych w kampanii na stanowiska publiczne;
9. Publiczne spotkania prezentujące lub popierające konkretnego kandydata na stanowisko publiczne;
10. Prywatne badania opinii publicznej specjalnie przygotowane dla rozwoju konkretnej strategii kampanii wyborczej lub dla wpływania na postawy wyborców na korzyść danego kandydata, partii lub sojuszu kandydatów w toku wyborów;

Wykonanie preliminarza wydatków
Zarządu Fundacji Obywatelskiej
za okres 1.02. - 31.07.90

i spend Fundacji

1. Wynagrodzenia, narzuty i świadczenia	47.219.306.-zł
2. Wydatki biurowe i opłaty	1.101.628.-zł
3. Delegacje i przejazdy	1.742.282.-zł
4. Czynsze , opłaty telefoniczne, rezerwa	5.000.000.-zł
5. Inne wydatki	6.790.000.-zł

Ogółem: 61.853.872.-zł
=====

Warszawa, 1.08.1990

Dyrektor Generalny

/Miroslaw Odorowski/

na 7.08.90 stan

odsetki bankowe:	186.134.037,-
na depoz. z NED:	72.443.200,-
GM na pass lok.:	208.698.000,-
Fingbony	264.476.000,-
firmadobry	140.000.000,-
Ciechanów	41.639.000,-
Ogółem	<u>813.450.237,-</u>
z innych (przebież, znow)	<u>~ 900.000.000,-</u>

Wykaz Komitetów Obywatelskich /Redakcji /, które otrzymały z Fundacji Obywatelskiej maszyny do pisania.

1. Komitet Obywatelski w Białej Podlasce	- 1 szt.
2. Komitet Obywatelski w Chełmie	- 1 szt.
3. Komitet Obywatelski w Chorzowie	- 1 szt.
4. Komitet Obywatelski w Czechowicach Dziedzicach	- 1 szt.
5. Komitet Obywatelski w Gliwicach	- 1 szt.
6. Komitet Obywatelski w Gorzowie Wlkp.	- 2 szt.
7. Komitet Obywatelski w Jastrzębim Zdroju	- 1 szt.
8. Komitet Obywatelski w Jeleniej Górze	- 1 szt.
9. Wojewódzki Komitet Obywatelski w Jeleniej Górze	- 1 szt.
10. Komitet Obywatelski w Kielcach	- 2 szt.
11. Wojewódzki Komitet Obywatelski w Koninie	- 1 szt.
12. Komitet Obywatelski w Krasnymstawie	- 1 szt.
13. Komitet Obywatelski w Krotoszynie	- 1 szt.
14. Wojewódzki Komitet Obywatelski w Łodzi	- 1 szt.
15. Komitet Obywatelski w Olsztynie	- 1 szt.
16. Komitet Obywatelski w Ostrołęce	- 1 szt.
17. Komitet Obywatelski w Pobiedziskach	- 1 szt.
18. Komitet Obywatelski w Poznaniu	- 2 szt.
19. Komitet Obywatelski w Przemyśle	- 1 szt.
20. Komitet Obywatelski w Purdach	- 1 szt.
21. Komitet Obywatelski w Rakowicach	- 1 szt.
22. Komitet Obywatelski w Raciborzu	- 2 szt.
23. Komitet Obywatelski w Siemianowicach	- 1 szt.
24. Komitet Obywatelski w Skawinie	- 1 szt.
25. Komitet Obywatelski Śląska Opolskiego	- 1 szt.
26. Komitet Obywatelski w Tarnobrzegu	- 1 szt.

- 27. Komitet Obywatelski w Tychach - 1 szt.
- 28. Obywatelski Klub Parlamentarny w Wodzisławiu - 2 szt.
- 29. Komitet Obywatelski we Wrześni - 1 szt.
- 30. Komitet Obywatelski w Zabrze - 1 szt.
- 31. Komitet Obywatelski w Zgorzelcu - 1 szt.
- 32. Komitet Obywatelski w Zielonej Górze - 1 szt.
- 33. Komitet Obywatelski w Żorach - 2 szt.

- 34. Wojew. Oddział Fundacji Obywatelskiej w
Częstochowie - 1 szt.

- 35. Redakcja "Gazety Witkowskiej" - 1 szt.
- 36. Redakcja "Tygodnika Żyrardowskiego" - 1 szt.

Warszawa, dnia 08.09.1990 r.

Zebranie Rady Fundacji Obywatelskiej, Zarządu
Fundacji Obywatelskiej z udziałem:

Fundatora Lecha Wałęsy i
przedstawicieli Oddziałów Tere-
nowych Fundacji Obywatelskiej

1. Otwarcie zebrania - przewodniczący Rady Fundacji
Bronisław Geremek
2. Sprawozdanie Zarządu
z działalności Fundacji - prezes Zarządu Fundacji
Henryk Wujec
dyrektor generalny Zarządu
Mirosław Odorowski
3. Dyskusja
4. Przyjęcie wniosków

Informacja

Po wyborach 4 czerwca i decyzji KKW "Solidarność" o rozwiązaniu Komitetów Obywatelskich, powstały olbrzymie trudności dla terenowych działaczy, którzy chcieli utrzymać działalność społeczną w Komitetach Obywatelskich i mieli konkretne plany jej kontynuowania. Trudności te powodowane były przede wszystkim brakiem odpowiednich przepisów prawnych i finansowych. W tych nowych i nietypowych dla urzędników czasach nie mogli oni, ani nie chcieli, zrozumieć samej potrzeby działania mimo braku przepisów a co dopiero akceptować ją. Poważną trudnością do przewyciężenia była konieczność uzyskiwania - legalnego wobec prawa - dochodów, które ze względu na ich przeznaczenie na cele społecznie użyteczne byłyby nieopodatkowane. Komitety Obywatelskie nie miały i nie mają osobowości prawnej, ani żadnego, określonego prawem statusu. Są jednym słowem "niebytem prawnym". Przepisy prawa podatkowego natomiast są jednoznaczne i nie przewidują takich sytuacji. Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ "Solidarność" także nie ma osobowości prawnej. Istnienie takiej sytuacji groziło, że otrzymane i posiadane przez ten Komitet pieniądze zostaną obłożone wysokim podatkiem.

W październiku 1989 roku, po licznych rozmowach z prawnikami, postanowiono powołać fundację, która - mówiąc krótko - finansowałaby działalność społeczną i polityczną Komitetów Obywatelskich.

Projekt statutu fundacji, która przyjęła nazwę Fundacji Obywatelskiej, w ostatecznej wersji powstał w końcu listopada '89, akt notarialny o jej powołaniu został podpisany przez Lecha Wałęsę w dniu 9 grudnia '89, a Sąd Rejonowy dokonał wpisu do rejestru w dniu 6 lutego 1990 r. Fundacja Obywatelska działa więc od siedmiu miesięcy.

Początkowo planowano, że fundatorami zostaną, między innymi: senatorowie Andrzej Wielowieyski i Józef Ślisz oraz posłowie Bronisław Geremek i Henryk Wujec. Jednak te właśnie osoby uznały, że z punktu widzenia dobra Fundacji byłoby najlepiej gdyby Fundatorem został Przewodniczący NSZZ "Solidarność" Lech Wałęsa. Niewątpliwie, chodziło także o to by załagodzić konflikt między KKW a Komitetami Obywatelskimi. Przewodniczący propozycję przyjął i zgodnie ze statutem mianował członków Rady Fundacji i Zarządu Fundacji. Członkami Rady zostali między innymi: Bronisław Geremek, Krzysztof Dowgiałło, Andrzej Wielowieyski, Józef Ślisz, Władysław

Frasyniuk, Andrzej Potocki, Halina Bortnowska, Marcin Król, Olga Krzyżanowska.

Na prezesa Zarządu wybrano Henryka Wujca.

Należy dodać, że podejmując decyzję o powołaniu Fundacji inicjatorzy zdawali sobie sprawę, że związek zawodowy, jakim rzeczywiście winna być "Solidarność", nie będzie mógł finansować szeroko pojętych działań społecznych i politycznych. Istniała więc absolutna konieczność znalezienia wyjścia z impasu prawno-finansowego i znalezienia sposobu na stworzenie podstaw finansowych dla działalności Komitetów Obywatelskich na terenie całego kraju.

Można zadać pytanie dlaczego te, a nie inne osoby zostały powołane na członków Rady Fundacji. Odpowiedź nasuwa się sama:

- po pierwsze ludzie ci mieli inicjatywę i co najważniejsze uważali za konieczne kontynuowanie pracy społecznej, wspomagającej budowanie demokracji,
- byli to ludzie wywodzący się z ruchu "Solidarność" i jednocześnie bliscy współpracownicy Lecha Wałęsy,
- byli to ludzie znani w kraju i zagranicą, do których Polonia zagraniczna ma zaufanie oraz mogący spowodować pomoc finansową dla Komitetów Obywatelskich.

Opinię tę potwierdziło uzyskanie w krótkim czasie pomocy finansowej dla Komitetów Obywatelskich z NATIONAL ENDOWMENT FOR DEMOCRACY /fundusz NFD/ oraz funduszy na dofinansowanie wyborów samorządowych od Polonii zagranicznej.

Dzięki aktywności członków Rady Fundacji i Zarządu Fundacji nawiązano liczne kontakty, które owocowały również pomocą w innych dziedzinach, np. pomoc dla prasy lokalnej.

W pierwszych miesiącach działalności Fundacji zdołano dużym wysiłkiem zorganizować Oddziały Fundacji we wszystkich prawie województwach, co miało duże znaczenie przed wyborami do samorządów.

W dniu 10 lipca br Fundator przesłał list do Przewodniczącego Rady Fundacji zawiadamiający o złożeniu wniosku o zmianę statutu Fundacji, motywując to w sposób następujący:

".. Uprawnienie Rady do wyłącznego decydowania o swoim składzie stwarza niebezpieczeństwo przekształcenia Rady w «towarzystwo wzajemnej adoracji» pozbawiające się potencjalnej opozycji, a tym samym niebezpieczeństwo praktyki niegodnej miana «obywatel-

skiej». Przede wszystkim jednak, formuła taka wyklucza wpływ Komitetów Obywatelskich na skład Rady, a co za tym idzie - wyklucza wpływ Komitetów na kierunki i sposób działania Fundacji.."

Rada Fundacji na posiedzeniu w dniu 29 lipca br uznała zarzuty przedstawione w liście Lecha Wałęsy za niesprawiedliwe.

Zmiany w statucie oraz uzasadnienie tworzą zupełnie nową sytuację dla działań Fundacji. Rada Fundacji uznała ten fakt za przewyżnie dostatecznie ważną dla zwołania wspólnego zebrania Rady, Zarządu i przedstawicieli Wojewódzkich Oddziałów Fundacji. Na zebranie to zaproszone Fundatora.

Zarząd Fundacji Obywatelskiej

Informacja o działalności
Zakładu Doradztwa Gospodarczego
Fundacji Obywatelskiej

Zakład powstał w połowie czerwca 1990 roku.

Główne cele Zakładu:

- prowadzenie banku informacji w zakresie możliwości inwestycyjnych dot. nieruchomości /na potrzeby potencjalnych inwestorów zagranicznych/. Zakład przyjmuje bezpłatnie oferty samorządów lokalnych w zakresie możliwości inwestycyjnych dot. budownictwa mieszkaniowego, handlowego, turystycznego itp.;
- wykonywanie i wprowadzanie w życie programów sanacji przedsiębiorstw, znajdujących się w złej sytuacji ekonomicznej;
- wykonywanie badań marketingowych;
- wykonywanie innych prac konsultingowych: feasibility studies, opracowywanie wniosków kredytowych itp.

Prace wykonane:

- analiza rynku paliwowego w Polsce na potrzeby ESSO A.G. Hamburg /przewidywany obrót circa 40 mln.zł./
- pierwszy etap programu uzdrawiania ZPB "Piast" w Głuszycy, woj. wałbrzyskie /rozpoznanie sytuacji i tezy do programu sanacji/.

Prace w toku:

- drugi etap opracowania programu sanacji ZPB "Piast";
- analiza działania przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej w Żarowie, woj. wałbrzyskie;
- kilka drobnych analiz ekonomicznych na potrzeby prywatnych kredytobiorców.

Najistotniejsze wydają się obecnie działania w zakresie programów sanacji przedsiębiorstw państwowych, znajdujących się w złej sytuacji ekonomicznej.

Pomoc prasie lokalnej

Dzięki staraniom Zarządu Fundacji Obywatelskiej amerykańska fundacja German Marschall Fond przekazała 22 tys.USD na pomoc powstającej prasie lokalnej.

W negocjacjach z donatorem ustalono, że kwota ta zostanie rozdysponowana w postaci jednorazowych stypendiów równej wartości /równowartość 500 USD wg przeliczenia bankowego/ między 44 gazety lokalne. Poniżej zamieszczamy wykaz tytułów, którym przyznano stypendium.

1. Nowe Pismo Starachowic - miesięcznik KO "S" i Delegatury
ZR NSZZ "S" w Starachowicach
2. Obserwator Wielkopolski - niezależny tygodnik w Poznaniu
3. Tanew - dwutygodnik Zarządu Oddziału NSZZ "S" i K.O."S" w
w Biłgoraju
4. Miasteczko Zacisze - dwutygodnik K.O."S" warszawskiej dziel-
nicy Zacisze
5. Słowo Chełma - dwutygodnik K.O."S" w Chełmie
6. Tygodnik Podhalański - niezależne pismo regionalne w Zakopanem
7. Ość - niezależny tygodnik w Jastrzębiu Zdroju
8. Głos Pszczyński - pismo K.O."S" w Pszczyńie
9. Wiadomości Chełmińskie - pismo K.O."S" w Chełmie
10. Wiadomości Wrzesińskie - tygodnik Obywatelskiego Komitetu Samo-
rządowego we Wrześni
11. Gazeta Słupska - dwutygodnik K.O. w Słupcy
12. Wędrowiec Moręcki - niezależny dwutygodnik w Morągu
13. Gazeta Kartuska - miesięcznik
14. Samorządność Słupska - dwutygodnik K.O. w Słupsku
15. To i Owo - niezależny tygodnik w Legionowie
16. Bez Tytułu - dwutygodnik K.O. w Suchej Beskidzkiej
17. Gazeta Chojeńska - dwutygodnik Chojeńskiego K.O."S"
18. Gazeta Kostrzyńska - niezależny trzytygodnik w Kostrzynie
19. Kurier Lidzbarski - niezależny miesięcznik w Lidzbarku Warm.
20. Gazeta Tczewska - niezależny tygodnik w Tczewie
21. Gонец Obywatelski - tygodnik Konfederacji K.O. w Płocku

22. Ziemia Kłodzka - miesięcznik K.O. Ziemi Kłodzkiej
23. Prowincjusz - dwutygodnik K.O."S" i Wolna Trybuna Mieszkańców Góry Kalwarii
24. Nidzica - miesięcznik K.O."S" w Kazimierzy Wielkiej
25. Echo Nadwiślańskie - gazeta obywatelska, dwutygodnik, powołana przez Komitet Obywatelski w Puławach
26. Myślenicka Gazeta Lokalna - niezależny tygodnik w Myślenicach
27. Tydzień Gorzowski - niezależny tygodnik w Gorzowie Wlkp.
28. Ziemia Sanocka - dwutygodnik K.O."S" w Sanoku
29. Chomiczówka - dwutygodnik Towarzystwa Przyjaciół Chomiczówki
30. Tygodnik Kępiński - niezależne pismo społeczno-kulturalne regionu kępińskiego
31. Gazeta Krasnostawska - niezależny dwutygodnik w Krasnymstawie
32. Gazeta Prowincjonalna - niezależny tygodnik w Bielsku-Białej
33. Rzecz Krotoszyńska - miesięcznik Klubu Obywatelskiego "Rzecz Krotoszyńska"
34. Tygodnik Sądecki - niezależny dwutygodnik w Nowym Sączu
35. Głos Junikowski - miesięcznik K.O. Poznań-Junikowo
36. Gazeta Powiatowa - dwutygodnik K.O."S" i Komisji Oddziałowej NSZZ "Solidarność" w Sokołowie Podl.
37. Wariant - tygodnik mieszkańców Ostrowca
38. Gazeta Podkowieńska - niezależny dwutygodnik w Leśnej Podkowie
39. To /Tygodnik Obywatelski/ - niezależny tygodnik w Legnicy, Lubinie, Głogowie
40. Gонец Kołobrzesci - dwutygodnik
41. Ziemia Peplińska - dwutygodnik K.O. Miasta i Gminy Peplin
42. Ziemia Sandomierska - miesięcznik Sandomierskiego K.O.
43. Gazeta Nowa /Kurier Zielonogórski/ - tygodnik
44. Wolne Słowo - Tygodnik Pomorski

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAGRANICZNEJ

Ze względu na wzrost zainteresowania Komitetami Obywatelskimi w innych krajach, od stycznia 1990, w Biurze Komitetu Obywatelskiego w Warszawie, rozpoczęła działalność Sekcja Zagraniczna.

Od początku głównym celem Sekcji była pomoc w nawiązywaniu bezpośrednich kontaktów zagranicznych na szczeblu gmin i miast. Pośredniczyła w wyjazdach przedstawicieli Komitetów Obywatelskich na szkolenia. Organizowała współpracę miast bliźniaczych. Pomagała delegacjom zagranicznym w kontaktach na terenie Polski.

Nawiązała ścisłe kontakty z Francją, dzięki czemu około 500 osób wyjechało tam na szkolenia samorządowe, co również przyczyniło się do współpracy miast Polski i Francji.

Powstała ścisła współpraca ze Szwecją w tworzeniu miast bliźniaczych i odnawianiu starych kontaktów i umów między miastami Polski i Szwecji (obecnie ponad 30 miast prowadzi współpracę ze Szwecją, a około 20 przygotowuje się do niej).

Sekcja nawiązała współpracę z USA, dzięki czemu do dziś istnieje zespół osób zajmujący się współpracą z "Emergency Committee For Aid to Poland". Nawiązano też współpracę z ambasadą polską w Waszyngtonie, która pomoże w nawiązaniu kontaktów między miastami, gminami i regionami w Polsce i w USA.

Sekcja Zagraniczna podejmowała działania w celu rozszerzenia współpracy miast bliźniaczych o inne kraje europejskie, dlatego przedstawiciel sekcji uczestniczył w Europejskiej Konferencji Miast Bliźniaczych w Rotterdamie w maju b.r. Wysłano informację do kilku ambasad państw zachodnich w Warszawie z ofertą współpracy w dziedzinie zablizniaczania. Przyniosło to efekt w postaci współpracy z ambasadą angielską.

Sekcja była współorganizatorem kursu dla radnych "Problemy ochrony środowiska w działaniu samorządów terytorialnych", który odbył się w Miedzeszynie pod koniec czerwca. Dzięki bardzo dobrej współpracy ze Szwedzko-Polskim Towarzystwem Ochrony Środowiska kurs był w większości przez nich finansowany. Towarzystwo to finansowało przez pół roku działalność dwóch osób w sekcji (1.5 etatu) plus koszty działalności. Obecnie do końca roku finansuje jeden etat plus koszty.

Od początku sekcja prowadziła samodzielną działalność, to znaczy sama wyznaczała sobie program działania, przy pełnej akceptacji dyrekcji Biura Komitetu Obywatelskiego. Ze względu na zmiany w Biurze Komitetu Obywatelskiego, Sekcja poprosiła zarząd Fundacji Obywatelskiej o zgodę na kontynuowanie swojej działalności w Fundacji, której działalność statutowa jest zgodna z celami Sekcji.

Od 1 sierpnia Sekcja kontynuuje swoją działalność w Fundacji Obywatelskiej.

Obecnie głównym celem Sekcji jest utrzymanie dotychczasowych kontaktów zagranicznych i udzielanie dalszej pomocy gminom w nawiązywaniu nowych .

Sekcja będzie robić starania w celu zorganizowania ułatwień wizowych dla przedstawicieli gmin w przypadkach wyjazdów zagranicznych, związanych bezpośrednio ze współpracą zagraniczną tej gminy.

W swoich planach pragnie kontynuować pomoc w organizowaniu dalszych szkoleń dla radnych i inną pomoc merytoryczną, szczególnie w ochronie środowiska, dla której strona szwedzka jest gotowa przeznaczyć pewne środki finansowe. Obecnie opracowano wyniki czerwcowego szkolenia, które zamieszczono oddzielnie.

przygotowali: Jolanta Kalka
Ewa Marodan
Robert Kutyna

SPRAWOZDANIE Z KURSU DLA RADNYCH "PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W
DZIAŁANIU SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO" - MIDZESZYN 27-29 CZERWCA 1990

Miesiąc po pierwszych wolnych wyborach do władz samorządowych Biuro Komitetu Obywatelskiego, Polski Klub Ekologiczny - Okręg Mazowiecki oraz Szwedzko-Polskie Towarzystwo Ochrony Środowiska (SPM) zorganizowali kurs dla radnych dotyczący problemów ochrony środowiska. Uczestnikami kursu byli radni z pozawarszawskich gmin województwa stołecznego. Kurs trwał 3 dni był bezpłatny a sponsorami byli: Szwedzko-Polskie Towarzystwo Ochrony Środowiska (SPM), Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Polski Klub Ekologiczny - Okręg Mazowiecki. Cały kurs był filmowany przez ekipę z Fundacji "Encyklopedia Świata dla Dzieci" w celu stworzenia kasyety szkoleniowej dla radnych.

Celem kursu było przedstawienie radnym typowych problemów związanych z ochroną środowiska w województwie warszawskim. Przedstawiono stan środowiska w województwie ze szczególnym omówieniem problemów:

- gospodarki odpadami (dr inż. D.Prasek , mgr inż B.Lisek)
- gospodarki wodami podziemnymi (doc.dr hab.B.Paczyński , dr Z.Płochniewski)
- gospodarki zasobami przyrody i krajobrazu (mgr inż. B.Król , mgr inż K.Ronisz)

Znaczną część kursu zajęło omówienie zagadnień prawnych. Podstawy prawne ochrony środowiska w Polsce przedstawił prokurator H Sowiński, w ostatnich latach jedyny przedstawiciel Prokuratury Generalnej broniący spraw ochrony środowiska. Zagadnienia administracyjnoprawne i cywilno-prawne omówił Andrzej Mikołajczyk - vice dyr. Departamentu Prawnego Ministerstwa Ochrony Środowiska, członek zespołu przygotowującego nową ustawę o samorządzie terytorialnym, nawiązując do proponowanych przepisów w nowej ustawie.

Dzięki pomocy SPM-u, specjalnie na kurs przyjechało dwoje specjalistów ze Szwedzkiej Agencji Ochrony Środowiska - Per Lindahl i Barbro Majgren. Goście ze Szwecji zaprezentowali szwedzkie doświadczenia z zakresu rozwiązywania problemów ekologicznych ze szczególnym omówieniem gospodarki odpadami komunalnymi.

Propozycje rozwiązań proekologicznych, korzystnych także ze względu na ekonomikę gminy przedstawił mgr inż. Bolesław Król pracownik Biura Planowania Rozwoju Warszawy, członek Polskiego Klubu Ekologicznego. Szczególną uwagę zwrócił na korzyści płynące z utrzymania terenów zielonych (rekreacja, wypoczynek sobotnio-niedzielny, produkcja zdrowej żywności, wysokie ceny atrakcyjnych działek przyległych do terenów zielonych).

Zorganizowano też kilkogodzinną wizję lokalną, podczas której uczestnicy kursu zapoznali się z poprawnymi i niedopuszczalnymi przykładami ingerencji człowieka w środowisku (Stara Miłosna, Pruszków - wysypisko, Mazowiecki Park Krajobrazowy - torfowiska, osiedle wkomponowane w teren leśny w Aninie)

Oprócz wysłuchania wykładów radni mieli okazję do konsultacji z ekspertami problemów występujących w ich gminach. Pod koniec każdego wykładu mogli zadawać pytania, a niektórzy wykładowcy byli obecni przez cały czas trwania kursu. Na zaproszenie organizatorów byli obecni na kursie przedstawiciele władz wojewódzkich. Dyr. Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego - dr inż. K. Manios odpowiadał na pytania radnych. Szczególnie długo trwała dyskusja z udziałem gości ze Szwecji. Do późna w nocy odpowiadali na trudne pytania radnych dotyczące często konkretnych problemów występujących w ich gminach.

Bardzo ważne były kontakty między radnymi. Pod koniec pierwszego dnia zorganizowano spotkanie samych radnych, na którym przedstawili najważniejsze problemy ekologiczne w swoich gminach. Ustalili też, że będą wymieniać się w przyszłości doświadczeniami.

Trzeciego dnia kursu przedstawiono możliwość nawiązania bezpośredniej współpracy zagranicznej na szczeblu gmin w ramach współpracy miast bliźniaczych. Radni otrzymali ankiety ułatwiające opracowanie własnych ofert współpracy. Z pytań radnych wynikało, że szczególnie zainteresowani są współpracą ze Szwecją.

Innym celem kursu było zapoczątkowanie stałej współpracy radny - ekolog. W tym też celu rozdano wśród uczestników kursu ankietę, która miała dać odpowiedź na pytania dotyczące:

- oceny odbioru kursu i sensu organizowania dalszych w przyszłości
- najlepszej formy kontaktów radny - ekolog
- listy najważniejszych problemów ekologicznych wymagających omówienia lub opracowania na piśmie (przed samym kursem radni dostali materiały streszczające problemy poruszane na wykładach)
- charakteru pomocy strony szwedzkiej.

Po zakończeniu kursu zorganizowano spotkanie z udziałem najaktywniejszych radnych, Per Lindahla - przedstawiciela Szwedzkiej Agencji Ochrony Środowiska oraz organizatorów tzn. Piotra Jaracza i Krzysztofa Kamienieckiego z Polskiego Klubu Ekologicznego oraz Roberta Kutyny z Biura Komitetu Obywatelskiego (obecnie w Fundacji Obywatelskiej).

Zobowiązano się do kontynuowania rozpoczętej współpracy. Wyniki ankiet zostaną przesłane do Szwecji. Agencja w najbliższym czasie przyśle pierwsze materiały edukacyjne dla uczestników kursu.

Fundacja Obywatelska pełnić będzie rolę pośrednika w kontaktach ze Szwecją (SPM, Agencja Ochrony Środowiska) i pomoże w nawiązaniu współpracy zagranicznej w ramach współpracy miast bliźniaczych.

PKE postara się, w miarę swoich możliwości, zapewnić dalszą merytoryczną pomoc radnym. W tym celu planuje się powołanie specjalnego zespołu d/s współpracy z samorządami, który zajmie się zorganizowaniem innej formy kontaktów radny - ekolog (korespondencja, bezpośrednie kontakty...) oraz zajmie się, w najbliższym czasie, opracowaniem materiałów zebranych w trakcie trwania kursu.

opracował Robert Kutyna
Fundacja Obywatelska
Al. Ujazdowskie 13
00-567 Warszawa
tel. 694 21 53

OPRACOWANIE ANKIET WYPEŁNIANYCH PRZEZ UCZESTNIKÓW KURSU
"PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W DZIAŁANIU SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO " 27 - 29 czerwiec 1990 Miedzeszyn .

Z 42 radnych, uczestników kursu ankiety wypełniło 31 radnych.

I. OCZEKIWANIA I OCENA KURSU

W większości uczestnicy oczekiwali ogólnej orientacji we wszystkich tematach kursu (26 osób) i porady w konkretnym temacie , problemie . (17)

3 osoby oczekiwały tylko odpowiedzi na konkretny problem (metodologia postępowania z problemami ekologicznymi w gminie , zagadnienia prawne , planowanie przestrzenne) .

Kurs spełnił oczekiwania jeśli chodzi o ogólną orientację we wszystkich poruszanych tematach . Ponad połowa osób oczekujących odpowiedzi na konkretny problem nie otrzymała odpowiedzi (12 z 20) .

Ponadto 4 osoby oczekiwały kontaktu z przedstawicielami innych gmin i ze specjalistami od ekologii .

II . LISTA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW , W KTÓRYCH RADNI CHCĄ POMOCY MERYTORYCZNEJ .

1. Gospodarka odpadami stałymi i płynnymi (12)
 - propozycje technicznych rozwiązań
 - uzupełnienie złej działalności MPO (segregacja , lokalne służby wywozowe i lokalne przedsiębiorstwo : unieszkodliwiania odpadów)
2. Edukacja społeczeństwa (9)
3. Metodologia postępowania z problemami ekologicznymi w gminie (8)
 - kluczowe decyzje
 - egzekwowanie prawa
 - instrumenty prawne - jakie ?
 - strategia propagowania ekologii w gminie
4. Unieszkodliwianie ścieków komunalnych (wraz z szambami) w małych oczyszczalniach ścieków .
5. Zagadnienia zagospodarowania przestrzennego (7)
 - tereny leśne pod rekreację
 - tereny pod budownictwo mieszkalne
 - lokalizacja małych zakładów produkcyjnych
6. Wszechstronne omówienie gmin pod względem zagrożeń i propozycji rozwoju nienaruszającego obecnego stanu środowiska, a mogącego doprowadzić do jego poprawy
7. Ekourbanizacja (5)
 - miasta i osiedla ekologiczne
 - domy i zagrody ekologiczne
8. Rekultywacja rzek bardzo zanieczyszczonych (np: Utrata)

i gleb (4)

9. Lokalne źródła energii (3)
- 10 Działania beznakładowe .

III . LISTA PROBLEMÓW , KTÓRE WG. RADNYCH POWINNY BYC DOSTĘPNE W MATERIAŁACH PISMIENNYCH

1. Przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska z komentarzem i ze stałą aktualizacją (21)
2. Wszelkie materiały edukacyjne dla każdego przedziału wiekowego (9)
3. Mapy sozologiczne i okresowe raporty o stanie środowiska gmin (5)
4. Przewodnik po instytucjach związanych z ochroną środowiska (4)
5. Normy polskie z zakresu ochrony środowiska i normy zachodnie (4)
6. Roczny raport z działalności Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody
7. Raporty BPRW (Biuro Planowania Rozwoju Warszawy)
8. Nowości technologiczne w ochronie środowiska -
- popularyzator

IV . LISTA PROBLEMÓW , KTÓRE WYMAGAŁY BY SZCZEGÓŁOWEGO OMÓWIENIA PRZEZ EKSPERTÓW ZE SZWECJI

1. Gospodarka odpadami (12)
 - odpady stałe komunalne , z elektrowni konwencjonalnych, metody unieszkodliwiania (wysypiska , kompostownie) , segregacja odpadów .
 - opady płynne , problem zorganizowania wywozu i unieszkodliwiania , jakie instrumenty prawne ?
 - recykling (wraz z odpadami przemysłowymi)
 - sposoby na zmniejszenie uciążliwości wysypisk odpadów komunalnych i innych technologii unieszkodliwiania odpadów
 - rozwiązania prawne , organizacyjne , problem lokalizacji
2. Metodologia i doświadczenia szwedzkiego samorządu - w aspekcie już sprawdzonych decyzji . Wskazany kontakt z ludźmi , którzy rozwiązywali podobne problemy w Szwecji 20 - 30 lat temu .(8)
 - kluczowe decyzje
 - prawo , sposoby jego egzekwowania
 - instrumenty prawne jako metoda kształtowania polityki środowiskowej .
- 3 Tereny leśne pod rekreację - budownictwo ekologiczne z podziałem na etapy budowy .(4)
4. Małe oczyszczalnie ścieków .(4)
5. Możliwości wsparcia finansowego ze Szwecji .(3)
6. Lokalne źródła energii - stosowane instrumenty prawne ułatwiające ich wprowadzanie .

Koszty kursu były następujące :

wyżywienie i zakwaterowanie	8 088 000
kawa herbata dla uczestników	102 840
coca-cola dla wykładowców	35 000
wynajęcie sali konferencyjnej	800 000
obsługa techniczna	140 000
wypożyczenie 2 autokarów	1 150 000
tłumacz	462 500
honoraria dla wykładowców	1 700 000
xero kopie materiałów	860 000
nakręcenie i zmontowanie filmu	6 000 000
pomoc PKE w przygotowanie kursu	1 000 000
suma	20 333 340 zł

Wśród uczestników rozprowadzono 80 szt. materiałów, dotyczących problemów poruszanych na kursie, przygotowanych przez wykładowców.

Nakręcono 18-godzinny materiał filmowy z czego powstanie 3-4 godzinny film video o charakterze szkoleniowym.

W sumie przez dwa i pół dnia zajęć 12 godzin to wykłady, 7 godzin zajęły dyskusje po wykładach, 4 godziny wizja lokalna. Najbardziej męczący był drugi dzień kursu (15 godzin zajęć).

Z 31 osób ankietowanych: 18 osób posiada wykształcenie wyższe, 11 - średnie, 2 - zawodowe. 17 osób jest członkami komisji ochrony środowiska, 15 radnych jest z zarządu gminy, jeden przewodniczący i dwoje vice przewodniczących.

Z 42 radnych uczestniczących w kursie jest 10 kobiet.

Wśród ankietowanych występują następujące zawody:

- leśnik 2 osoby
- zootechnik
- geograf
- technik dokumentalista
- konstruktor
- lekarz weterynarii
- inż. sanitarny
- frezer narzędziowy
- stolarz
- architekt krajobrazu
- instruktor nauki jazdy
- rencista
- inż. mechanik
- technik mechanik
- metaloplastyk
- chemik
- meliorant 2 osoby
- nauczyciel - mechanika rolnictwa
- konserwator sztuki zdobniczej
- kierowca-archeolog
- nauczyciel ochr.środ.i geografii
- elektrotechnik
- rzemieślnik - ślusarstwo
- technik ekonomista
- mgr chemii - redaktor

7. Rekultywacja .(3)
 - wód powierzchniowych bardzo zanieczyszczonych (np:rz. Utrata)
 - wyrobisk torfowych i glinianych
 - gleb
- 8 .Lokalizacja małych uciążliwych zakładów przemysłowych (2)
- 9 .Wszelka pomoc wskazana .(2)
- 10 . Kompleksowy wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka.
- 11 . Tłumienie hałasu przy arteriach szybkiego ruchu .

V . MATERIAŁY PISMIENNE OPRACOWANE W SZWECJI

1. Edukacyjne dla każdej grupy wiekowej (od dzieci w przedszkolu do dorosłych) (7)
2. Normy szwedzkie z zakresu ochrony środowiska (dop. stężenia w powietrzu , w wodzie , w żywności ;strefy ochronne, dopuszczalne emisje z uciążliwych zakładów (5).
3. Normy innych krajów zachodnich (3)
4. Przepisy i instrumenty prawne mające zastosowanie na szczeblu gmin (metody egzekwowania prawa w przypadkach różnego rodzaju naruszeń) (2)
5. Dane techniczne urzędzeń z zakresu ochrony środowiska, których zastosowanie mogło by pomóc w polskich warunkach
6. Popularyzatory nt. nowoczesnych rozwiązań w ochronie środowiska.

VI. PROPOZYCJE DALESZYCH KONTAKTÓW Z RADNYMI .

1. Organizowanie kursów szkoleniowych plus inne formy kontaktów (20) tj.
 - bezpośrednio konsultacje z ekspertami w gminie (6)
 - wymiana doświadczeń między radnymi, spotkania radnych (6)
 - Zorganizowanie biura konsultingu dla radnych (6)
 - = PKE jako organizator biura (3)
 - Dostęp do raportów i banku danych o stanie środowiska (2)
 - Stały kontakt korespondencyjny z organizatorami kursu (2)
2. Tylko organizowanie kursów (9)

VII. STATYSTYKA KURSU i ANKIETOWANYCH

Pomysł kursu powstał w kwietniu b.r. W zorganizowaniu kursu w Polsce brało udział 10 osób , z tym że dwie wykonały 90% prac w ciągu 1.5 miesiąca . W kursie brało udział około 80 osób w tym 42 radnych , 14 organizatorów i obsługi , 11 wykładowców i reszta zaproszeni goście . Zaproszenia rozesłano do 42 gmin na kursie stawili się radni z 23 gmin .

VIII. WNIOSKI

1. Zarówno ankieta jak i kontakty bezpośrednie potwierdzają , że kurs był potrzebny . Kurs udowodnił radnym , że nie są osamotnieni w rozwiązywaniu problemów gmin . Pokazał , że w przypadku ochrony środowiska mogą liczyć na pomoc z zewnątrz .

2. Organizując kurs miesiąc po wyborach pokazano radnym , że problemy ochrony środowiska są równie ważne jak inne problemy w gminach .

3. Kurs i ankieta pokazały , że radni w większości przypadkach posiadają tylko niewielką , ogólną orientację w ochronie środowiska . Dlatego pomocne , w podejmowaniu właściwych decyzji i inicjowaniu rozwiązań problemów ekologicznych , jest organizowanie tego typu szkoleń dla radnych .

4. Większość ankietowanych podkreślała , że same szkolenia nie wystarczą przy rozwiązywaniu konkretnych problemów poszczególnych gmin . Potrzebny jest stały kontakt z ekologami, ze specjalistami od ochrony środowiska . Radni potrzebują doświadczonego i godnego zaufania zaplecza , które pomoże w rozwiązywaniu lokalnych problemów !

5. Punkt VI opracowania ankiety przedstawił propozycje zorganizowania radnym stałej pomocy fachowej . Celowe wydaje się stworzenie sekcji pomocy samorządom w problemach ochrony środowiska . Sekcja taka powinna powstać przy współdziałaniu wielu organizacji i instytucji zajmujących się ekologią . Sekcja powinna udzielać pomocy w rozwiązywaniu problemów ekologicznych gmin i mieć charakter pozarządowy . Radni uważają , że Polski Klub Ekologiczny mógł by być organizacją , która mogła by powołać taką sekcję .

6. W ankietach radni sporządzili listę problemów , które mogłyby być tematami następnych szkoleń . Wśród nich wyróżniają się trzy najczęściej zgłaszane .

- a) gospodarka odpadami (komunalne , szamba , przemysłowe)
- b) metodologia postępowania
- c) edukacja ekologiczna

At. a) Problem odpadów komunalnych jest jednym z najważniejszych jaki występuje obecnie w gminach . W ostatnich latach stał się on szczególnie drażliwy ze względu na problem lokalizacji zakładów uniwerskodliwiania odpadów . W polskich warunkach zakłady te sprowadzają się do , terenochłonnej i długo terminowej metody unieszkodliwiania odpadów na wysypiskach . Ponadto wysypiska budowane są i eksploatowane niezgodnie z przepisami powodując stałe zagrożenie dla wód gruntowych i terenów sąsiadujących . Ze względu na sąsiedztwo stolicy gminy pozawarszawskie są szczególnie dotknięte tym problemem .

At. b) Metodologia postępowania to model rozwiązań problemów w gminie, na którym radni mogliby się wzorować . Radni chcieli by znać przepis , który krok po kroku mówiłby jakie decyzje podejmować, jak organizować struktury rozwiązań problemów ekologicznych tj. egzekwowanie prawa w przypadku naruszeń , jakie instrumenty prawne zastosować, jakie struktury organizacyjne?

Istnienie takiego modelu działania gminy pomogłoby w prawidłowym rozwoju gminy nienaruszającym stanu środowiska, a nawet w jego poprawie. Potrzebne są tu wzorce z innych krajów ale jednocześnie dobra znajomość polskich przepisów prawnych.

At. c) Bardzo pocieszające jest, że radni widzą konieczność rozwijania edukacji ekologicznej w gminach, obejmującej wszystkich, od dzieci do dorosłych. W tym celu potrzebne są materiały edukacyjne, ciekawy program szkolenia i aktywni ludzie, którzy by się tego podjęli. Na tym tle wydaje się, że dobry był pomysł by nakręcić film szkoleniowy z kursu i rozszerzyć tematy wykładów w oddzielnej publikacji. Edukacja ekologiczna powinna wejść do programów wszystkich organizacji związanych z ochroną środowiska!

7. Ze względu na udział w kursie specjalistów ze Szwecji część ankiety poświęcona była propozycjom ich dalszego udziału w programie pomocy polskim gminom. Kurs i ankieta pokazały, że bardzo pożyteczny jest udział szwedzkich specjalistów w szkoleniu radnych. Dzięki ankiecie powstała lista tematów, w których radni chcieli by poznać szwedzkie doświadczenia. Niestety tematy są podane hasłowo i dokładnie nie wiadomo o jakie szczegóły chodzi radnym. Pomocne w odgadaniu ich intencji jest wniosek 6b. i 8.

8. Według radnych nie wszystkie mechanizmy i struktury działania w ochronie środowiska w Szwecji dają się zaadaptować do polskich warunków, przede wszystkim ze względu na zbyt dużą różnicę w rozwoju gospodarki. Dlatego radni uważają, że pomoc merytoryczna ze Szwecji powinna mieć pewien rys historyczny. Wykładowcy ze Szwecji, chcąc przedstawić jakieś rozwiązania w ochronie środowiska, powinni spróbować zaadaptować je do polskich warunków (różnica w rozwoju gospodarczym, bariery ekonomiczne i strukturalne). Jednym ze sposobów adaptacji jest sięgnięcie do rozwiązań z początkowego okresu rozwiązywania ich w Szwecji. Odrzucając te, które nie dały efektu w późniejszym okresie. Oczywiście bardzo interesujące są wszystkie nowoczesne rozwiązania, ale trzeba pamiętać o polskich uwarunkowaniach.

9. Oddzielną pomoc stroną szwedzką mogłaby zaoferować w przesyłaniu materiałów pisemnych. Szczególnie często powtarzała się prośba o wszelkie materiały edukacyjne dla dzieci i dorosłych, o biuletyny popularyzatorskie w temacie ochrony środowiska i mówiące o nowoczesnych rozwiązaniach w ochronie środowiska. Bardzo interesujące byłoby opracowanie nt: "Model rozwoju polskich gmin w ochronie środowiska na podstawie szwedzkich doświadczeń". Takie opracowanie, uwzględniające wniosek 8, byłoby bardzo pomocne przy opracowywaniu programu rozwoju polskich gmin.

10. Bardzo pożyteczne byłoby na trwałe włączyć edukację ekologiczną w różnorodne kontakty polsko-szwedzkie np. w projekt współpracy miast bliźniaczych czy w inną formę kontaktów.

11. Potrzebna jest także bezpośrednia wymiana doświadczeń w kontaktach między Polską a Szwecją w postaci wymiany radnych i specjalistów.

12. Wydaje się celowe kontynuowanie tego typu szkoleń dla radnych w przyszłości. Tematy następnych kursów wyznaczyła ankieta. Tematy te powinny być przygotowane szeregowo. Optymalny czas trwania kursu - dwa dni.

13. Pomysł szkolenia powinny przejąć inne organizacje związane z ochroną środowiska w Polsce, tak by szkolenia objęły cały obszar kraju. Organizatorzy tego kursu mogą podzielić się zdobytym doświadczeniem służąc informacją.

opracował - Robert Kutyna

11. Wrocław - przerobić materiały do konsultacji i podjąć lekcji.
- jak realizować środki przez Zarząd.

12. Krosno - rozpracować Fundację dla celów edukacyjnych powiatu Fundacja

13. Ostrołęka - powstanie technikum odc. KO, aplikacja fundacja

14. Lublin - podjąć inicjatywę odc. i, co jest możliwe z KO

15. Wujec
- *statut z materiały przesyła do
- dwuletnia gospodarka przewidziana w liście
- być raty z NEDU (winną instytucją)
- KO do końca roku mogą być dokonane
- jeśli chodzi o środki z NEDU
- dowozić do gospodarstwa
- Zgum, Kształcenie, dyr. lokal. gosp.

16. Sekretariat Zarządu - Krosno

17. Łódź - *rozpracować materiały z NEDU
- konferencja KO u w m

Bez konkretnych

1. Oddział wojew. rządu o charakterze prawnym, (funkcyjny)
2. Oddział
3. Gremium
4. Oddział KO - wiec samostanowienie oddziału
- nie opłaca się do rady, przepisy polity.
5. Jaki podziałic' przepisy?
6. Toruń - Now. KO - ile, ile Rada Fundacji wykazuje ber nali:
7. Mer. Bednorziewicz - min. Hall wiec wiec:
fundator jest z. w. w. p. s. o.

Wniosek: o definicje (zakres)
 wykonawcze w trybie prezydenckim
 z wyjątkiem p. 4.
 - jako wiec z urz. d.
 - wiec ber
 prezydenckim

- w. w. w. p. s. o.
- z. w. w. p. s. o. do Hallu o zmianę statutu

- Min. Hall: art. 10 - skład Rady 10-15
 postać KO z z. w. p. s. o.

de KO z z. w. p. s. o. um. um. ogólnie
 o sporcie podległym uchwałom.

- granice samostanowienia: § 13 Statutu

- um. wiec oddziału (jezeli
 zostanie samostanowienie
 do Rady wiec z. w. p. s. o.
 Oddziału.

8. Zarząd; Rada wotująca najpóźniej do 15.10.90
9. H. Bartuszczyk - podlega decyzyje o wyłączeniu z Rady
 (jezeli z. w. p. s. o.)
 - ścieżka w. w. p. s. o. nowego demokracji
 - jest zdaniem, iż Fundacja w. w. p. s. o. w. w. p. s. o.
10. Gremium: - b. w. w. p. s. o.
 - jest zarządzeniem Fundacji